

**ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1**
**Strategic Leadership of Administrators and School Effectiveness Under
Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1**

ปิยนุช อินทรดิบ* พรศักดิ์ สุจริตรักษ์**

Piyanut Intharadip* Phornsak Sucharitrak**

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**

Graduate Student in Master of Education, Educational Administration Program,

Faculty of Education, MubanChombueng Rajabhat University*

Faculty of Education, MubanChombueng Rajabhat University**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน และ 3) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 338 คน ซึ่งได้มาโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การคิดเชิงปฏิกิริยา การคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต การกำหนดวิสัยทัศน์ การรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ และการมีความคิดความเข้าใจระดับสูง

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 3 ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิภาพของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to; 1) explore the strategic leadership of administrators, 2) examine the school effectiveness, and 3) investigate the strategic leadership of administrators and the school effectiveness under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 338 administrators and teachers under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1 using stratified random sampling technique. The instrument was a five-rating scale questionnaire with reliability of .92. The statistics for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and Pearson's coefficient.

The research findings were as follows:

1. The strategic leadership of administrators overall was at a high level. When considered each aspect, all of them were at a high level. Ranking from the most to the least were as follows; revolutionary and contrarian thinking, anticipating and creating a future, creating a vision, gathering multiple inputs to formulate strategy, and high level cognitive activity of the leader.

2. The school effectiveness overall was at a high level. When considered each aspect, an aspect was at a highest level and three aspects were at a high level. Ranking from the most to the least were as follows; higher quality outputs, adapt more effectively to environmental, internal problems than other, and produce more outputs.

3. The strategic leadership of administrators and school effectiveness under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1 overall were at a high level of positive correlation ($r=.744$) with statistical significance at .01.

Keyword: Strategic Leadership, School Effectiveness

บทนำ

สถานการณ์และแนวโน้มของโลกในช่วงที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีสื่อสาร และเทคโนโลยีชีวภาพ ได้ทำให้รูปแบบการผลิต การดำเนินธุรกิจ และการใช้ชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์สามารถสื่อสารทั้งภาพและเสียงได้อย่างไร้พรมแดน การทำธุรกิจและธุรกรรมบนโครงข่ายดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น ประเทศที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจทำให้การเติบโตอย่างก้าวกระโดดในอนาคตต้องอาศัยความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สั่งสมมาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์พื้นฐานแขนงใหม่ กล่าวคือวิทยาการรับรู้ ซึ่งเป็นการทำงานระหว่างสมองและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความคิด อารมณ์ และการกระทำมีความสำคัญต่อการสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ที่จะส่งผลให้เกิดการพลิกโฉมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการดำรงชีวิตของมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, 23-24) ทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นปัจจัยที่มีค่ายิ่งให้เกิดการพัฒนาปัจจัยอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมก็มาจากทรัพยากรมนุษย์ทั้งสิ้น ประเทศต่าง ๆ จึงมุ่งหวังที่จะมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและมีระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ดีและก่อให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติหากประเทศใดมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพสูงและสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์แล้ว ประเทศนั้นก็เจริญก้าวหน้ามีความมั่นคงและมั่นคงทั้งในทางเศรษฐกิจการเมืองและทางสังคมแต่ถ้าหากประเทศใดขาดทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าหรือไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติได้ ประเทศก็พัฒนาไปได้อย่างยากความเจริญหรือความล้าหลังของประเทศจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ (กรรณิการ์ สุวรรณศรี, 2564, 1) การพัฒนาประเทศในอนาคตต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560, 10) เป็นความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนที่ประเทศต้องเร่งดำเนินการเพื่อสร้างขีดความสามารถ โดยรัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันกำหนดกรอบทิศทางและเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนที่ชัดเจนในสาขาต่าง ๆ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ ที่สามารถสร้างเสริมทักษะสำคัญ เพื่อรองรับพลวัตและการแข่งขันของโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, 101) เพราะการศึกษามีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ เสริมสร้างสติปัญญา และเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของประเทศชาติซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศใน ทุก ๆ ด้าน (สมหมาย ปวะบุตร, 2558, 12) การศึกษาจึงเป็นความจำเป็นของชีวิตอีกประการหนึ่ง นอกเหนือจากความจำเป็นด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ 5 ของชีวิตจะช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้านของชีวิต และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตที่ช่วยให้คนอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์กับตนเอง กับครอบครัว ประเทศชาติ และสังคมโลกโดยส่วนรวมในโลกที่มีกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว (พิชญภา ยืนยาว, 2557, 6)

องค์กรในยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคศตวรรษที่ 21 ต่างก็ต้องปรับตัวเองให้เข้ากับพลวัตของสภาพแวดล้อมทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์กรจึงต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดและสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างแท้จริง ประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในทางการบริหารองค์กร เพราะเป็นตัวชี้วัดว่าการบริหารองค์กรประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด และยังเป็นปัจจัยบ่งชี้ประการหนึ่งถึงความสำเร็จของผู้นำองค์กรที่แสดงถึงความสามารถ ศักยภาพ ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบของผู้นำองค์กรในการบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์หรือคุณค่าสูงต่อองค์กร (มยุรี วรรณสกุล เจริญ, 2563, 194-197) ถ้าปราศจากการประเมินประสิทธิผลแล้วจะไม่มีทางทราบว่าผลการปฏิบัติตามภารกิจขององค์กรเป็นอย่างไรซึ่งประสิทธิผลของการบริหารจัดการจะสัมฤทธิ์ผลมากหรือน้อยนั้นพฤติกรรมการบริหารของผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่ง (นันทน์ภัส สุทธิการ, 2562, 2) ดังนั้นในการบริหารจัดการย่อมคำนึงถึงประสิทธิผลขององค์กรเป็นสำคัญดังนั้นในการบริหารจัดการที่ผู้นำองค์กรย่อมมีความต้องการเห็นประสิทธิผลของการดำเนินการจัดการมากกว่าสิ่งใด ๆ และการที่บุคลากรหรือผู้ดำเนินการจัดการได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยที่ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและใช้อย่างมีคุณภาพมากที่สุด (สุภาภรณ์ วงศ์กรเชาวลิต, 2560, 14) ส่วนในด้านประสิทธิผลองค์กรทางด้านการศึกษา กล่าวคือโรงเรียน หรือ โรงเรียน ประสิทธิภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียน เป็นการตรวจสอบขั้นสุดท้ายว่าการบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด โรงเรียนจะอยู่รอดและมีความมั่นคงก็ขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์จะสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ (ขวัญพิชชา มีแก้ว, 2562, 30) แต่ถ้าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ โรงเรียนจะ

ล่มสลายไม่สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ดังนั้นโรงเรียนต่างก็ให้ความสำคัญกับประสิทธิผลทุก ๆ โรงเรียน เพราะประสิทธิผลของโรงเรียนจะหมายถึงผลสำเร็จของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังหมายถึงคุณภาพของผู้เรียนที่จะส่งผลต่อความรู้ ความสามารถ และอนาคตของผู้เรียนอีกด้วย ดังนั้น ประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกโรงเรียนจำเป็นต้องมี

การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จะมีความคิดที่สร้างสรรค์ มีกลยุทธ์ในการวางแผนและการทำงานร่วมกันภายในโรงเรียน อันจะก่อให้เกิดการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนและรอบคอบ ส่งผลให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผล ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสัมพันธ์ และเป็นองค์ประกอบในการบริหารงานที่จะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพ็ญประภา สาริกา (2556, 94) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ วันวิสาข์ ทองดิง (2555, 64) กรรณาภรณ์ พุฒชงค์ (2560, 93) และนพวรรณ บุญเจริญสุข (2560, 93) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โรงเรียนก็เปรียบเสมือนองค์กรหนึ่งในสังคม ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งประสิทธิผลขององค์กรเกือบทุกแห่งก็คือรายได้และผลการบริหารจัดการภายในองค์กร แต่ประสิทธิผลของโรงเรียนก็คือผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและผลการบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างมากในการกำกับ ดูแลโรงเรียน หากผู้บริหารสถานศึกษาขาดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ย่อมมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังผลวิจัยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุด (วันวิสาข์ ทองดิง, 2555, 74) ประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุด (มัทนิตา คงช่วย, 2563, 93) ประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุด (ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์, 2559, 102) และประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุด (กฤตชัย สุริยนต์, 2562, 11)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 2,684 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 175 คน และครู จำนวน 2,509 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 338 คน ได้จากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 607-610) จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น ประกอบด้วย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครู จำนวน 316 คน เพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก ดังตารางที่ 1

ที่	ขนาดโรงเรียน	ประชากร		รวม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู		ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	
1	ขนาดเล็ก	102	781	883	12	98	110
2	ขนาดกลาง	67	1,133	1,200	8	143	151
3	ขนาดใหญ่	3	141	144	1	18	19
4	ขนาดใหญ่พิเศษ	3	454	457	1	57	58
รวม		175	2,509	2,684	22	316	338

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่งปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และประสิทธิผลของโรงเรียนจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยให้เทคนิค IOC (index of item objective congruence) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.67 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่า IOC ของแบบสอบถามเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970, 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ .95 ตอนที่ 3 เท่ากับ .84 และทั้งฉบับ เท่ากับ .92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตทำแบบสอบถามข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นผู้บริหารและครู โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดกระทำข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับคืนมา
- 1.2 จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์
- 1.3 นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และตำแหน่งปฏิบัติงาน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และประสิทธิผลของโรงเรียนใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ดังนี้

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

(n=338)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. การมีความคิดความเข้าใจระดับสูง (X_1)	4.27	0.58	มาก	5
2. การรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ (X_2)	4.29	0.53	มาก	4
3. การคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต (X_3)	4.34	0.64	มาก	2
4. การคิดเชิงปฏิบัติ (X_4)	4.36	0.68	มาก	1
5. การกำหนดวิสัยทัศน์ (X_5)	4.34	0.60	มาก	3
รวม (X_{tot})	4.32	0.55	มาก	

จากตาราง พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การคิดเชิงปฏิบัติ ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.68) การคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.64) การกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.60) การรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.53) และการมีความคิดความเข้าใจระดับสูง ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.58)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

(n=338)

ประสิทธิผลของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น (Y_1)	4.26	0.53	มาก	4
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก (Y_2)	4.52	0.60	มากที่สุด	1
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (Y_3)	4.42	0.64	มาก	2
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (Y_4)	4.39	0.68	มาก	3
รวม (Y_{tot})	4.40	0.46	มาก	

จากตาราง พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความสามารถ พัฒนาในการนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.60) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและ พัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.64) ความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.68) และความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.53)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

ภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ ประสิทธิผล ของโรงเรียน	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_{tot}
Y_1	0.533**	0.674**	0.550**	0.579**	0.571**	0.634**
Y_2	0.688**	0.731**	0.660**	0.797**	0.766**	0.798**
Y_3	0.740**	0.800**	0.799**	0.830**	0.775**	0.865**
Y_4	0.641**	0.779**	0.699**	0.760**	0.626**	0.719**
Y_{tot}	0.614**	0.675**	0.682**	0.730**	0.687**	0.744**

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.744$)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การคิดเชิงปฏิกิริยา การคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต การกำหนดวิสัยทัศน์ การรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ และการมีความคิดความเข้าใจระดับสูง

2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 3 ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลวิจัยพออธิบายได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีความสามารถในการกำหนดทิศทาง และสร้างแรงบันดาลใจในการดำเนินงานภายในโรงเรียนให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะและบุคลิกส่วนตัวที่ซับซ้อนหลากหลาย มีการคิดอย่างเป็นรูปแบบ และมีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันตดา วรกานต์พิวัฒน์ (2555, 112) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ มนสิชา ธรรมรักษ์ (2561, 171) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ มันทนา กองเงิน (2554, 104) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลวิจัยพออธิบายได้ว่าโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีการดำเนินงานจนเกิดผลสำเร็จ ทั้งในด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารภายในโรงเรียน และการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของบุคลากรในการจัดการศึกษาที่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญประภา สาริกา (2556, 91-94) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ ภัฏญานัฐ ไชยชนะ (2563, 108-110) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 2 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ นิศรา มุลวรรณ (2561, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ เพื่อนำไปกำหนดเป็นแผนปฏิบัติงาน พัฒนาความคิดเชิงระบบในการบริหารงานให้คนในองค์กรทำงานร่วมกัน และพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สามารถนำความรู้ความเข้าใจที่มีไปใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรให้ความสำคัญในการด้านการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์แนวทางในการการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปกำหนดเป็นแผนพัฒนาคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน บริหารและแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้ทำงานร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ พัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กรรณาภรณ์ พุฒชงค์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรรณิการ์ สุวรรณศรี. (2563) การบริหารทรัพยากรมนุษย์. นครปฐม : คณะรัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- กฤตชัย สุริยนต์. (2562, กรกฎาคม-ธันวาคม). ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 10(2), 1-17
- กัญญาณัฐ ไชยชนะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นพวรรณ บุญเจริญสุข. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทน์ภัส สุทธิการ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- นิศรา มุลวรรณ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปนัดดา วรกานต์วิวัฒน์. (2555). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พิชญาภา ยืนยาว. (2557). พื้นฐานของการศึกษา. นครปฐม : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- เพ็ญประภา สาริภา. (2556) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- มนสิชา ธรรมรักษ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มยุรี วรรณสกุลเจริญ. (2563, มกราคม-เมษายน). ประสิทธิภาพขององค์การ. วารสารศิลปการจัดการ, 4, 193-204.
- มัทนิตา คงช่วย. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- มันทนา กองเงิน. (2554). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันวิสาข์ ทองดิง. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง
- สุภาภรณ์ วงศ์กรเชาวลิต. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของจิตอาสาในองค์การไม่แสวงหาผลกำไร กรณีศึกษา : มูลนิธิแสงธรรมสองหล้า กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะสำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Likert, R. (1932). *A technique for the measurement of attitudes*. New York: R. S. Woodworth.